

Grenzen aan de wijze van executie van geldvorderingen¹ (1)

Beslag op loon en uitkering

In een viertal afleveringen zullen de grenzen worden verkend die het recht stelt aan de wijze van executie van geldvorderingen. De eerste twee delen handelen over de regeling voor het beslag op loon en uitkering. Hieronder treft u het eerste deel aan. In dit deel staat centraal hoe de hoogte van de beslagvrije voet bepaald dient te worden. Met name zal aandacht besteed worden aan de omstandigheden op grond waarvan de beslagvrije voet dient te worden verhoogd of dient te worden verlaagd. Tevens wordt aandacht besteed aan de vraag hoe te handelen indien de schuldenaar geen informatie verschaft over de hoogte van zijn inkomen en aan de vraag of de beslagvrije voet met terugwerkende kracht gewijzigd kan worden. Deel 2 zal worden gepubliceerd in Rechtshulp nummer 10 van dit jaar. De delen 3 en 4, handelend over misbruik van bevoegdheid bij executie en beslag, zullen worden gepubliceerd in respectievelijk Rechtshulp nummer 11 en Rechtshulp nummer 12 van dit jaar.

Inleiding

Een winnaar van een civiele procedure blijkt regelmatig uiteindelijk de verliezer te zijn, zo constateren Van Koppen en Malsch in het artikel 'Hoe de verliezer wint; executie van civiele vonnissen'.² Zij doelen hiermee op het verschijnsel dat vorderingen nogal eens niet of slechts gedeeltelijk te verhalen zijn op de schuldenaar. De praktijk kent ook een ander verschijnsel, namelijk dat de verliezer dubbel verliest. Het komt regelmatig voor dat bij beslag op loon of uitkering de beslagvrije voet te laag wordt vastgesteld en dat de beslaglegger c.q. deurwaarder met de inning van de vordering dermate voortvarend te werk gaat dat als gevolg van de vele executie maatregelen de executiekosten hoog oplopen. Het belang van de schuldenaar wordt door de deurwaarder nog wel eens uit het oog verloren, ten gunste van het belang van zijn opdrachtgever, terwijl voor een goede uitoefening van het deurwaardersambt en de daaraan verbonden wettelijke taken, van groot belang is dat hij zich onafhankelijk opstelt.³

De regeling voor het beslag op loon en uitkering

Op 1 april 1991 is de Wet houdende vaststelling van een algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen in werking getreden (artikelen 475b t/m 475g Wetboek van Burgerlijke Rechtsvor-

dering (Rv)).⁴ Voor 1 april 1991 was het alleen mogelijk om beslag op loon te leggen. Op uitkeringen was slechts beslag tot verhaal van levensonderhoud mogelijk. Aan deze ongelijkheid wilde de wetgever een einde maken. De beslagverboden werden op enkele uitzonderingen na opgeheven en in de artikelen 475b t/m 475g Rv werd een algemene regeling voor beslag op loon en uitkeringen opgenomen. Het meest kenmerkende van deze regeling is dat een bepaald deel van het inkomen, als gevolg van een beslagvrije voet, niet vatbaar is voor beslag. Deze beslagvrije voet is in beginsel gelijk aan 90% van de toepasselijke bijstandsnorm. De gedachte hierachter is dat ook mensen met een minimum inkomen verhaal moeten bieden voor de schulden die zij zijn aangegaan.⁵ Sinds de invoering zijn in de praktijk diverse vragen gerezen over hoe deze vrij ingewikkelde regeling moet worden toegepast. Alvorens hierop in te gaan, volgt allereerst een korte bespreking van de reikwijdte van het derdenbeslag.

Een schuldeiser kan beslag leggen op vorderingen die de schuldenaar op derden heeft en op zaken van de schuldenaar die zich bij derden bevinden (artikel 475 lid 1 Rv). Het begrip vorderingen omvat zowel geldvorderingen als het recht op levering van zaken. Het beslag kan niet op alle vermogensbestanddelen worden

gelegd. Volgens artikel 475a lid 1 strekt het beslag zich niet uit tot vorderingen of zaken die volgens de wet niet voor beslag vatbaar zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de beslagverboden die in een aantal sociale zekerheidswetten zijn opgenomen (o.a. kinderbijslag, huursubsidie, bijzondere bijstand, studiefinanciering). Artikel 475a lid 1 bepaalt tevens dat het beslag zich niet uitstrekt tot vorderingen die recht geven op een volgens de wet of naar haar aard niet voor beslag vatbare prestatie. Blijkens de Memorie van Toelichting moet hieronder worden verstaan dat geen beslag mogelijk is op andere vorderingen dan tot betaling van een geldsom en levering van een goed en dat geen beslag mogelijk is op vorderingen die niet zelfstandig overdraagbaar zijn, zoals de vordering tot vestiging van een afhankelijk recht zoals pand- en hypotheekrecht of erfdiensbaarheid.⁶

Volgens de Rechtbank Rotterdam valt een overwerkvergoeding wel maar een onkostenvergoeding krachtens een CAO in beginsel niet onder het beslag. Dit laatste is slechts anders indien het om een zodanige vergoeding zou gaan dat van verkapt inkomen kan worden gesproken. Een andere opvatting zou volgens de rechtbank tot het onaanvaardbare resultaat leiden dat de werknemer die door loonbeslag 10% onder bijstandsniveau komt te verkeren, van dit bestaansminimum ook nog eens voor zijn dienstbetrekking noodzakelijke kosten moet voldoen.⁷

Het is zeer de vraag of dit oordeel van de rechtbank stand zou houden bij de Hoge Raad. In tegenstelling tot hetgeen voor ambtenaren geldt, namelijk dat kostenvergoedingen die verband houden met de dienstbetrekking niet vatbaar voor beslag zijn (artikel 116 lid 2 van de Ambtenarenwet), is voor een onkostenvergoeding uit een reguliere dienstbetrekking geen beslagverbod in de wet opgenomen. En het beslagverbod in artikel 475a lid 1 voor 'naar haar aard niet voor beslag vatbare prestaties' is ook niet van toepassing op onkostenvergoedingen. Om te voorkomen dat de Hoge Raad de onkostenvergoeding onder het derdenbeslag laat vallen is het beter dat de wetgever in het Burgerlijk Wetboek eenzelfde bepaling als in de Ambtenarenwet opneemt, namelijk dat onkostenvergoedingen die verband houden met

de dienstbetrekking niet vatbaar voor beslag zijn.

Beslagvrije voet

Bij beslag op vorderingen die de schuldenaar op derden heeft geldt in bepaalde gevallen een beslagvrije voet. Volgens artikel 475c Rv betreft het onder andere de volgende vorderingen tot periodieke betaling:

- loon;
- uitkeringen op grond van sociale zekerheidswetten (uitgezonderd kinderbijslag⁸);
- alimentatie;
- bezoldiging voor ambtenaren⁹;
- voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting.

De 'voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting' is per 1 januari 2001 in artikel 475c opgenomen in verband met de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001. Met de komst van deze wet ontvangen veel mensen een periodiek inkomen van de belastingdienst, namelijk een voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting. Deze toename van voorlopige teruggaven heeft te maken met de introductie van de heffingskortingen. Tot en met het jaar 2000 stonden kostwinners en alleenstaande ouders voor hun inkomen in een speciale tariefgroep ingedeeld, waardoor minder loonheffing hoefde te worden afgedragen, dan bijvoorbeeld bij alleenstaanden en tweeverdieners. Vanaf 2001 wordt dit onderscheid voor berekening van de loonheffing niet meer gemaakt. In de plaats daarvan ontvangen deze specifieke groepen rechtstreeks van de belastingdienst een bepaalde heffingskorting. Om te voorkomen dat dit volledig onder het beslag zou vallen is de voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting in artikel 475c Rv opgenomen.¹⁰

Soms kan het gebeuren dat een inkomen waaraan een beslagvrije voet is verbonden tijdelijk lager wordt, bijvoorbeeld wegens ziekte. Uiteraard zal dan de afdracht aan de beslaglegger ook lager zijn. Het feitelijk genoten inkomen valt onder het beslag. Ook wanneer een uitkering tijdelijk verlaagd wordt omdat betrokkene als gevolg van het niet nakomen van een bepaalde verplichting een maatregel opgelegd krijgt, valt dit verlaagde inkomen onder het beslag en kan het dus voorkomen dat het inkomen lager is dan de beslagvrije voet, met het

gevolg dat geen geld afgedragen kan worden aan de beslaglegger.¹¹

Artikel 475c noemt slechts een beperkt aantal vorderingen tot periodieke betalingen van de schuldenaar op derden. Indien een bepaalde inkomstenbron niet in dit artikel genoemd is, zoals een freelance-inkomen, een VUT-uitkering of de vergoeding die een gemeenteraadslid ontvangt, dan geldt geen beslagvrije voet.¹² Bij een dergelijk inkomen kan de schuldenaar indien hij over onvoldoende andere middelen van bestaan beschikt, blijkens artikel 475f Rv de kantonrechter verzoeken om de bepalingen over de beslagvrije voet op dit inkomen van toepassing te verklaren.

Artikel 475d Rv geeft aan op welke wijze de beslagvrije voet moet worden berekend. Het is een vrij ingewikkelde bepaling die sinds de inwerkingtreding per 1 april 1991 al negen keer is gewijzigd.¹³ De hoogte van de beslagvrije voet is in beginsel 90% van de toepasselijke bijstandsnorm. De hoogte van de bijstandsnorm is afhankelijk van leeftijd en leefsituatie en kan bovendien nog binnen bepaalde marges per gemeente verschillen.

Voor alleenstaanden en alleenstaande ouders van 21 tot 65 jaar geldt een afwijkend regime. De beslagvrije voet is gelijk aan 90% van het inkomen met een minimum (90% van de landelijke in de Algemene bijstandswet (ABW) opgenomen basisnorm) en een maximum bedrag (90% van de basisnorm vermeerderd met de maximale gemeentelijke toeslag).

De reden voor deze systematiek is dat sinds de invoering van de nieuwe Algemene bijstandswet de gemeenteraad de bevoegdheid heeft gekregen om bij verordening de hoogte van de bijstandsnorm voor een deel, de toeslag genoemd, binnen bepaalde grenzen zelf te bepalen.

Bij degenen die een bijstandsuitkering ontvangen is 90% van het inkomen gelijk aan 90% van de toepasselijke bijstandsnorm. Voor mensen met een ander inkomen is niet bekend hoe hoog de toepasselijke bijstandsnorm is. Dat gegeven zou slechts kunnen worden verkregen indien de gemeente ten behoeve van de beslaglegger een beoordeling zou maken van de eventuele aanspraak op bijstand. Volgens de wetgever zou een dergelijke beoordeling voor

de gemeenten een onverantwoorde werkbelasting met zich brengen.¹⁴

Artikel 475d Rv verwijst naar bepalingen in de Algemene bijstandswet en de systematiek van deze wet werkt dan ook in beginsel door in de berekening van de beslagvrije voet. Dit betekent bijvoorbeeld dat indien de echtgenoot en de kinderen van de schuldenaar in het buitenland verblijven, voor berekening van de beslagvrije voet de alleenstaandennorm geldt. De ABW kent immers het territorialiteitsbeginsel.¹⁵

Echter, ondanks dat een minderjarige geen zelfstandig recht heeft op een bijstandsuitkering, geldt er wel een beslagvrije voet als zou men 18 jaar zijn.¹⁶

Verhoging van de beslagvrije voet

Artikel 475d Rv noemt een aantal omstandigheden op grond waarvan de beslagvrije voet moet worden verhoogd.

De premie ziektekostenverzekering is als beslagvrije voet verhogende omstandigheid opgenomen om te voorkomen dat de schuldenaar geen geld overhoudt om de premie te voldoen, waardoor het risico van het niet verzekerd zijn in feite overgaat naar de gemeente die in geval van ziekte bijstand zou moeten verlenen.¹⁷ Volgens Schirmeister dient de beslagvrije voet ook te worden verhoogd met de nominale premie voor ziekenfondsverzekerden.¹⁸ Dit is mijns inziens onjuist. Artikel 475d lid 5 onder a spreekt van een door de schuldenaar 'gesloten' ziektekostenverzekering en daarvan is bij een ziekenfondsverzekering geen sprake. Immers, de Ziekenfondswet is bepalend voor de vraag wie tot de kring van verzekerden behoort. Een verzekerde kan slechts aanspraak maken op verstrekkingen krachtens de Ziekenfondswet na inschrijving bij een ziekenfonds. Bij een dergelijk systeem kan bezwaarlijk worden gesproken van het 'afsluiten' van een ziektekostenverzekering.

Bovendien staat in de nota naar aanleiding van het eindverslag dat artikel 475d lid 5 Rv betrekking heeft op premies voor een ziektekostenverzekering voorzover deze niet in de bijstandsuitkering zijn begrepen.¹⁹ Mensen met een bijstandsuitkering worden geacht de nominale ziekenfondspremie met hun uitkering te kunnen betalen.

De premie voor een door de ziekenfondsverzekerde afgesloten aanvullende ziektekostenverzekering dient uiteraard wel meegenomen te worden, omdat dit in feite een particuliere ziektekostenverzekering is die door de ziekenfondsverzekerde vrijwillig afgesloten wordt.

De woonkosten zijn als beslagvrije voet verhogende omstandigheid opgenomen om te voorkomen dat mensen met een inkomen hoger dan bijstandsniveau en die dus geen of minder huursubsidie ontvangen dan indien men een minimum inkomen zou ontvangen, als gevolg van het beslag de huur niet meer kunnen betalen. De redactie van artikel 475d lid 5 onder b zoals deze luidde ten tijde van de invoering was vrij ingewikkeld en heeft tot de nodige jurisprudentie geleid.²⁰ Met de vervanging van de Wet individuele huursubsidie door de Huursubsidiewet is deze bepaling, zonder enige toelichting of discussie, ingrijpend gewijzigd.²¹

Volgens artikel 475d lid 5 onder b dient de beslagvrije voet te worden verhoogd met de voor rekening van de schuldenaar komende woonkosten, verminderd met ontvangen huursubsidie, een bijzondere bijdrage in de huurlasten en woonkostentoeslag, voorzover de woonkosten na deze vermindering meer bedragen dan de in de Huursubsidiewet opgenomen laagste normhuur (f 366 voor 65-minners per 01-07-2001)²², met dien verstande dat de verhoging van de beslagvrije voet niet meer bedraagt dan het huursubsidiebedrag waarop de schuldenaar, uitgaande van de laagste inkomenscategorie, krachtens de Huursubsidiewet ten hoogste aanspraak heeft. Bij het in mindering te brengen bedrag wordt de kindertoeslag²³ buiten beschouwing gelaten.

Deze bepaling blinkt niet uit in duidelijkheid. Zij roept door de verwijzing naar de Huursubsidiewet twee interpretaties op:

Concrete rekenwijze: Er dient berekend te worden hoeveel huursubsidie de betreffende schuldenaar met zijn huur zou krijgen indien hij over een inkomen conform de laagste inkomenscategorie zou beschikken. Dit voor het concrete geval berekende bedrag is bepalend voor het maximum waarmee de beslagvrije voet verhoogd kan worden.

Voor berekening van de verhoging wordt

slechts de rekenhuur, d.w.z. de kale huur verhoogd met een aantal servicekosten, in aanmerking genomen, omdat de Huursubsidiewet ook hiervan uitgaat. Bovendien heeft de CRvB ten tijde dat artikel 475d nog verwees naar de Wet individuele huursubsidie bepaald dat voor het begrip woonkosten aansluiting moet worden gezocht bij het begrip 'subsidiabele huur', wat in de Huursubsidiewet 'rekenhuur' wordt genoemd.²⁴

Abstracte rekenwijze: De verwijzing naar de Huursubsidiewet levert per type huishouden een maximumbedrag op waarmee de verhoging van de beslagvrije voet begrensd wordt. Dit is de maximale huursubsidie die verkregen kan worden bij de maximale rekenhuur. Er hoeft dus niet berekend te worden hoeveel huursubsidie de betreffende schuldenaar met zijn huur zou krijgen indien hij over een inkomen conform de laagste inkomenscategorie zou beschikken.

Voor berekening van de verhoging wordt niet de rekenhuur maar de volledige huur in aanmerking genomen. Er wordt immers in artikel 475d lid 5 gesproken over 'woonkosten' en niet over rekenhuur. Bovendien blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat onder woonkosten ook de kosten van een eigen woning worden begrepen²⁵ en voor een eigen woning kan het begrip 'rekenhuur' niet worden gebruikt.

Voor de concrete rekenwijze pleit dat de verhoging van de beslagvrije voet precies overeenkomt met de huursubsidie die de schuldenaar zou ontvangen indien hij over een minimuminkomen beschikt. De abstracte rekenwijze leidt tot de situatie dat het zelfs mogelijk is dat indien men een inkomen op bijstandsniveau heeft en de maximale huursubsidie ontvangt, er toch nog een verhoging van de beslagvrije voet plaats kan vinden. Dit is aan de orde bij een rekenhuur die hoger is dan de in de Huursubsidiewet opgenomen kwaliteitskortingsgrens (per 1 juli 2001 f 658). De concrete rekenwijze lijkt dus beter aan te sluiten bij de bedoeling van de verhoging van de beslagvrije voet.

Voor de abstracte rekenwijze pleit de redactie van artikel 475d lid 5. 'Ten hoogste' zou er op kunnen duiden dat uitgegaan moet worden van de huursubsidie die bij een bepaald huishoudtype maximaal verkregen kan worden, los

van de hoogte van de huur die de schuldenaar betaalt. Bij de concrete rekenwijze komt aan 'ten hoogste' geen enkele betekenis toe. Aangezien uit de parlementaire geschiedenis niet blijkt wat nu precies de bedoeling van de wetgever is geweest, is verdedigbaar dat de verhoging van de beslagvrije voet conform de letterlijke tekst van artikel 475d lid 5 moet plaatsvinden, dat wil zeggen volgens de abstracte rekenwijze.

Verlaging van de beslagvrije voet

Naast deze verhogingen, staat in artikel 475d Rv ook een aantal verlagingen van de beslagvrije voet genoemd. De beslagvrije voet moet worden verminderd met:

- Het eigen niet onder beslag liggende periodieke inkomen inclusief vakantie-aanspraak van de partner van de schuldenaar, dit voor ten hoogste de helft van de beslagvrije voet (artikel 475d lid 3 Rv). Dit betekent dat ook indien mensen samenwonen, de partner van de schuldenaar indirect meebetaalt aan de schuld waarvoor de partner niet aansprakelijk is. Immers de schuldenaar zal bij een beslagvrije voet van 45% van de bijstandsnorm voor zijn levensonderhoud afhankelijk zijn van zijn partner, ook al kan hij dit wettelijk niet afdwingen.²⁶
- De voor beslag vatbare periodieke inkomsten van de schuldenaar waarop geen beslag ligt, inclusief het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud indien de schuldenaar studiefinanciering of tegemoetkomingstudiekosten ontvangt waarop geen beslag kan worden gelegd (artikel 475d lid 6 Rv). Met deze bepaling wordt voorkomen dat de beslaglegger op alle inkomsten beslag zou moeten leggen om maximaal te kunnen verhalen.²⁷ Indien overigens op meerdere inkomsten van de schuldenaar beslag is gelegd, dan dient de beslagvrije voet te worden omgeslagen naar rato van de hoogte van die inkomsten (artikel 475b lid 2 Rv).

Schuldenaar verschaft geen informatie

Om beslag op het inkomen te kunnen leggen en om de beslagvrije voet correct te kunnen berekenen dient de deurwaarder te weten over welk inkomen de schuldenaar beschikt. Volgens artikel 475g lid 1 Rv is de schuldenaar verplicht aan een deurwaarder die gerechtigd is tegen hem beslag te leggen, desgevraagd

zijn bronnen van inkomsten op te geven. Voor het ontstaan van de verplichting voor de schuldenaar om informatie te verstrekken zal dus aan een tweetal voorwaarden moeten worden voldaan:

- de deurwaarder is gerechtigd om tegen de schuldenaar beslag te leggen;
- de deurwaarder verzoekt de schuldenaar om zijn bronnen van inkomsten op te geven.

Het vereiste dat de deurwaarder gerechtigd moet zijn om tegen de schuldenaar beslag te leggen komt aan de orde in een uitspraak van de Kamer van Beroep van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KVG). Het ging hierbij om het volgende:

Een deurwaarder verzoekt meteen bij de betekening van de executoriale titel de schuldenaar zijn bronnen van inkomsten op te geven en brengt hiervoor f 40,35 in rekening conform artikel 14 sub C onder k van het Deurwaardersreglement. Volgens de Kamer van Beroep van de KVG mag de deurwaarder deze kosten niet in rekening brengen omdat het verzoek tegelijkertijd geschiedt bij de betekening van de executoriale titel. Als argument voert ze hiervoor aan dat volgens artikel 475g lid 1 Rv vereist is dat de deurwaarder gerechtigd is beslag te leggen. Beslaglegging is volgens artikel 439 Rv pas mogelijk na het verloop van twee dagen na betekening van de executoriale titel.²⁸

Wanneer aan alle voorwaarden van artikel 475g lid 1 Rv is voldaan, is de schuldenaar dus verplicht om zijn bronnen van inkomsten op te geven. Aan deze verplichting is geen directe sanctie gekoppeld. Het niet nakomen van de verplichting brengt echter wel een tweetal nadelen voor de schuldenaar met zich:

- In een aantal gevallen zal het niet verschaffen van informatie over het inkomen tot gevolg hebben dat een lagere beslagvrije voet geldt.
- De deurwaarder is bevoegd om binnen bepaalde grenzen zelf op onderzoek te gaan naar de bronnen van inkomsten (artikel 475g lid 3 Rv) of hij schakelt daarvoor een gespecialiseerde instantie in (bijvoorbeeld een handelsinformatiebureau). Dit brengt de nodige kosten met zich, veelal informatiekosten genoemd, die verhaald worden op de schuldenaar.

Voor de wijze waarop het niet verstrekken van

informatie invloed heeft op de hoogte van de beslagvrije voet kan een onderscheid gemaakt worden naar de huishoudsituatie:

(Echt)paren: Wanneer de schuldenaar na een verzoek van de beslaglegger geen informatie verstrekt over het inkomen van zijn partner, heeft dit tot gevolg dat de beslagvrije voet wordt gehalveerd (artikel 475g lid 2). Deze bepaling is, in tegenstelling tot hetgeen in de praktijk wel eens gebeurt, alleen van toepassing wanneer er ook daadwerkelijk een partner is, bijvoorbeeld vastgesteld aan de hand van gegevens uit het bevolkingsregister.

Alleenstaande (ouder) van 21 tot 65 jaar: Indien het periodieke inkomen van een alleenstaande ouder of een alleenstaande van 21 jaar of ouder maar jonger dan 65 jaar, niet bij de beslaglegger bekend is (een gevolg van het niet verschaffen van informatie) heeft dit tot gevolg dat de beslagvrije voet gelijk is aan 90% van de basisnorm zoals genoemd in de Algemene bijstandswet (respectievelijk 70% en 50% van het minimumloon), in plaats van 90% van het inkomen met als maximum 90% van de basisnorm verhoogd met een toeslag (respectievelijk 90% en 70% van het minimumloon) (artikel 475d lid 1 onder b).

Alleenstaande (ouder) van 65 jaar en ouder: Voor mensen van 65 jaar en ouder geldt een hogere bijstandsnorm en daarmee ook een hogere beslagvrije voet. Omdat de Algemene bijstandswet bij alleenstaanden en alleenstaande ouders van 65 jaar en ouder geen onderscheid maakt tussen basisnorm en toeslag maakt het voor de hoogte van de beslagvrije voet niet uit of het inkomen van de schuldenaar al dan niet bij de beslaglegger bekend is (artikel 475d lid 1 onder c).

De ratio van deze bepalingen waarbij de beslagvrije voet lager wordt vastgesteld indien het inkomen van de schuldenaar of zijn partner bij de beslaglegger niet bekend is, is dat in die gevallen het inkomen nodig is om een correcte beslagvrije voet vast te stellen. Immers:

– Bij (echt)paren dient de beslagvrije voet verminderd te worden met ten hoogste de helft van het niet onder beslag liggende periodieke inkomen inclusief de vakantieaanspraak van

de partner van de schuldenaar (artikel 475d lid 3).

– Bij alleenstaanden en alleenstaande ouders is de beslagvrije voet gelijk aan 90% van het inkomen inclusief de vakantieaanspraak, met als minimum 90% van de basisnorm en als maximum 90% van de basisnorm vermeerderd met de maximale toeslag.

In beide gevallen is de hoogte van de beslagvrije voet dus afhankelijk gesteld van de hoogte van het inkomen.

In de praktijk komt bij de informatieverplichting van de schuldenaar een tweetal problemen voor.

Allereerst de veelal onduidelijke wijze waarop de deurwaarder om informatie verzoekt. Het komt regelmatig voor dat het verzoek om informatie conform artikel 475g tegelijkertijd gebeurt met de overbetekening van het beslag (artikel 475i). De exploten blinken voor de gemiddelde schuldenaar toch al niet uit in duidelijkheid. Dit ondanks de in artikel 20 van het Deurwaardersreglement opgenomen verplichting dat de deurwaarders de exploten en afschriften welke zij uitgeven duidelijk en nauwgezet dienen te schrijven.²⁹ Een hierin opgenomen verzoek om informatie zal dan veelal aan de aandacht van de schuldenaar ontsnappen, laat staan dat hij zal beseffen wat de consequenties zijn van het niet voldoen aan de informatieplicht.

Een tweede probleem dat in de praktijk voorkomt is dat, ondanks dat de schuldenaar en z'n eventuele partner over een bijstandsuitkering beschikt, de verlaging van de beslagvrije voet toch wordt toegepast indien de schuldenaar geen informatie verstrekt. Zoals gezegd is de ratio van de verlaging van de beslagvrije voet bij het niet verstrekken van informatie, dat de beslagvrije voet anders mogelijk te hoog zou worden vastgesteld indien de schuldenaar of zijn eventuele partner nog over een ander inkomen beschikt. Gezien het complementaire karakter van een bijstandsuitkering dient de deurwaarder er vanuit te gaan dat het totale inkomen niet meer bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm. Een verlaging van de beslagvrije voet is dan redelijkerwijze niet aan de orde.

